הלכה · משנה תורה · מפרשים · קונטרס תשובה מיראה · ספר זרעים

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות מעשרות

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות מעשרות

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קונטרס-תשובה-מיראה-על-משנה-תורה-הלכות-מעשרות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה י 4
פרק ד 4
הלכה ב 4
פרק יא 5
הלכה טו 5

פרק א

הלכה י

אילן שנטעו בתוך הבית פטור ממעשר שנא' עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה, ויראה לו שחייב מדבריהם שהרי תאנה וכו'. עיי"ש בהראב"ד ונושאי כלים, ויש לעיין בזה מדברי הט"ז הידוע, דהרי כתב להדיא היוצא השדה לפטור, ויש ליישב בדוחק.

פרק ד

הלכה ב

יראה לי שאין לוקין מן התורה על אכילת טבל עד שיקבע בכניסתו לבית וכו' אבל אם נקבע בשאר הששה דברים אין לוקין עליו אלא מכות מרדות מדבריהם. והוא תלמוד ערוך בירושלמי פ"ג דמעשרות, אמר ר' יוחנן מקח חצר ושבת אינו תורה ושוב מצאתי בכ"מ שעמד בזה ותירץ בדוחק דמשום אינך שלשה שלא זכר ר"י, דמ"מ כולם רק מדרבנן הם, ולא ידעתי מאי טעמא לא זכר הכ"מ להקשות מבבלי ב"מ פ"ח א', דאמר ר' ינאי אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית ור' יוחנן אמר אפי' חצר ועיי"ש בתוס', והכ"מ עצמו בפ"ג ה"ד הביא ד' הגמ' ותוס' אלו.

ולולא מסתפינא הייתי אומר דכוונת רבינו ז"ל דאם לא נקבע בהכנסתו לבית אז אינו מועיל שום דבר להחשיבו קבע למעשר ואפי' כל הששה דברים ביחד נמי אינם מועילים להחשיב קבע לטבלו כל שלא התקיימה הכנסתו לבית, ומדוייק מש"כ אבל אם נקבע בששה דברים ולא כתב באחד מששה, ואף שזה ג"כ דוחק מ"מ עדיף טפי מלדחוק באופן אחר.

והכ"מ דקדק עוד בלשון הר"מ ז"ל למה כתב אין לוקין על אכילת טבל, ומאי טעמא לא כתב בקיצור אין הטבל נקבע וממילא ידענו גם למלקות, ולענ"ד נראה ליישב ב' הדקדוקים די"ל דכיון דהתורה אמרה בית קובע וחז"ל הוסיפו עוד ששה וזהו רק מדרבנן, על כרחך הו"א דאם התרו בו למלקות באכילתו היכא דנקבע בהני שמדרבנן, הו"א שפיר דאיהו אחשביה לקביעתו ויתחייב על זה מן התורה, קמ"ל דאינו מועיל קביעתו כלל רק מלקין אותו מ"מ כבכל איסור דרבנן.

פרק יא

הלכה טו

המפקיד פירותיו אצל הנכרי וכו' ויראה לי שהמעשרות שיפריש ספק. ועיי"ש בכ"מ והשגת הראב"ד ז"ל, ותמוה לי טובא על רבינו ז"ל שכתב יראה לי היכא דלהיפך מזה מבואר להדיא בבכורות י"א ב', דלת"ק מעשרים בודאי דודאי חלפינהו, ולר' שמעון ספק. ואפשר לתרץ ע"פ דברי הגמ' ביומא מ"ז ב', דהדר פשטה יהושע בן עוזאה בין הבינים ספק הוה ועיי"ש בתוס' דמאי נפשט הרי גם מקודם הוא ספק, ותירצו דמקודם מבעיא ליה בזה ואח"כ נפשט דספק גמור הוא ונפק"מ לדינא הוא אם מטעם ספק או ודאי, וא"כ י"ל דגם מש"כ רבינו ז"ל שצריך להפריש מספק הוא ג"כ כפשיטות יהושע בן עוזאה דהוא ספק מוחלט, וא"כ גם מ"ש בגמ' ודאי הוא ג"כ מטעם ספק אלא דאינו כדעת ר"ש דהוא רק כדמאי [וגם י"ל דדמאי הוא רוב מעשרים משא"כ הך ספק]. ועי' ע"ז ל"א א', מאי דפריך הגמ' ממשנה זו דאמר כפירותיו על מעשר דאיתא שם מותר בשתיה דכיון שהוא כפירותיו א"כ ודאי נחלפו, ואף בהנאה אסור עיי"ש, משמע נמי דמשום ודאי הוא. שוב נזכרתי שכבר העיר הגר"ע איגר ז"ל בתוספותיו בפ"ג דדמאי על הרא"ש ורע"ב ור"מ ז"ל מסוגיא דבכורות, וחידוש שלא הביא גם דברי רבינו ז"ל בחיבורו ועי' מ"ש שם בחיבורי סדר משנה בעזהית"ש.